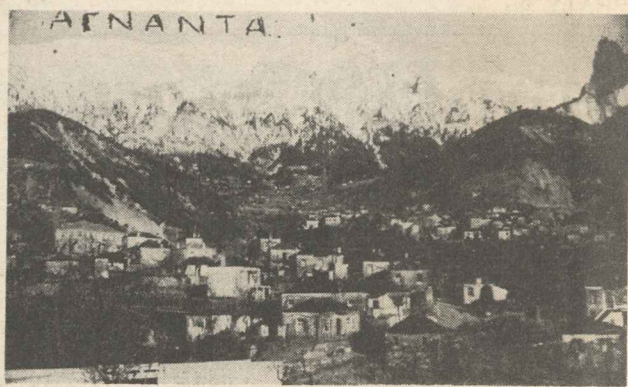

ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ

«Θά πάρω έναν ανήφορο
να βγω σε κορφοβούνι,
να βρω κλαράκι φουντωτό
και ριζιμιά λιθάρι,
να βρω και μια κρυδέρυση,
να ξαπλωθώ στον Ίσκιον».

Κ. Κρυστάλλης

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΓΝΑΝΤΙΤΩΝ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 4

ΑΘΗΝΑ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1977

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΑ ΑΓΝΑΤΑ ΚΑΙ Τ' ΟΝΟΜΑ ΤΟΥΣ ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Του κ. ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΟΥΜΠΟΥΡΟΥ
Γεν. Γραμματέα της 'Αδελφότητας

Πολλά ειπώθηκαν γύρω απ' την ονομασία του χωριού μας. Στο προηγούμενο τεύχος της εφημερίδας μας ή φιλόλογος κ. 'Αντζέλ Μεργιάνου προσπάθησε να ετυμολογήσει ή μάλλον να δικαιολογήσει την ονομασία αυτή.

«Γιατί αγναντεύει μήπως τις βουνοκορφές και τις αήτοφωλές από τα Τζουμέρκα ή επειδή δεν αγναντεύει τίποτα, αφού όλα τριγύρω κλείνονται από βουνά χωρίς πλατύ ορίζοντα και πήρε το όνομα για ευφημισμο;»

Εδώ πρέπει να παρατηρήσω πως από φιλολογικής πλευράς, ή δικαιολόγηση της ονομασίας αυτής, είναι πράγματι εύκολη. Το όνομα «ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ» είναι στενά δεμένο με την ζωή και την ιστορία των πρώτων, ως πούμε, 'Αγναντιωτών.

«Ας πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά.

Ένα μικρό — πολύ μικρό — χωριουδάκι, απροοδίοστο χρονολογικά, εμφανίζεται στην σημερινή περιοχή του Ζίφκου. Ζίφκος, (ζεί + ευ δηλ. ζει καλά κάποιος κάτω), σημαίνει την ευπραγία αυτών των ανθρώπων. Και πρέπει ν' ανοίξω μια παρένθεση εδώ για να πω, ότι ή περιοχή αυτή για τους πολύ λιγοστούς κατοίκους της από γεωργικής αλλά και οικονομικής απόψεως ήταν ιδεώδης. Ζούσαν καλά οι κάτοικοι αυτοί, είχαν το παρατηρητήριο τους στα Βίλια. (Δέξτε λατινική που σημαίνει, όρατήριο, παρατηρητήριο, ότι ακριβώς και τα Βίλια της 'Αττικής). Βγαίνουν πολλές φορές απ' την πλευρά της Δάφνης στο 'αγνάντιο».

Αλλά αργότερα εξ αιτίας της εξέλιξης του πληθυσμού — θυρεϊται ότι τους πετόκυψε εύλογα — άφησαν την μικρή αυτή περιοχή και εγκαταστάθηκαν στη σημερινή θέση «στο 'Αγνάντιο», ΣΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ.

Αργότερα όταν αυξήθηκε ο πληθυσμός και έγινε κοινόπολη τα 'Αγναντα, λεγόταν ή κοινόπολη ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ ή πήρε στην (κοινόπολη) 'Αγναντα και παρέμεινε ή 'Αγναντα.

Η ονομασία ΑΓΝΑΝΤΑ, χωριό της Πελοποννήσου δεν πρέπει να μας δίνει λαβή για άλλες σκέψεις, αφού είναι εξακριβωμένο πως είναι άποικία των 'Αγναντων της 'Ηπείρου, όπως και το Καλέντζι των Πατρών.

(Επιθυμία μου είναι να ακουστούν όλες οι γνώμες γύρω απ' αυτό το θέμα, ώστε να βρεθεί ή πιο όρθη και δικαιολογημένη ετυμολογία του ονόματος του χωριού μας).

ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΤΟΥΜΠΟΥΡΟΣ

ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ

Μεγάλο κίνδυνο διέτρεξαν τα 'Αγναντα από την πυρκαϊά που έκδηλώθηκε στις 16.8.77 στα Λειβάδια 'Αγναντιών και συγκεκριμένα στη θέση «Χαμπιπέικα».

Η πυρκαϊά, αφού ξαπλώθηκε σε έκταση 50 περίπου στρεμμάτων και αποτέφρωσε θάμνους, καρποφόρα δένδρα και τα ξηρά χόρτα των ακαλλιέργητων κτημάτων που μεταβλήθηκαν σε βοσκότοποι, απέληξε το δάσος στον 'Αη Θανάση και στα Πολύκαινα.

Η μεγάλη προσπάθεια ήταν να ανακοπεί ο δρόμος της φωτιάς προς την περιοχή αυτή, γιατί, αν τελικά έφτανε δε θα έμενε τίποτα από τη δασική έκταση των 'Αγναντιών. Ακόμη και αυτό το ίδιο το χωριό θα κινδύνευε να αποτεφρωθεί, για να μην πούμε ότι και τα γύρω χωριά θα αντιμετώπιζαν άμεσο κίνδυνο.

Η κινητοποίηση όμως των χωριανών μας ήταν άμεση και αποτελεσματική. Όλοι, άνδρες,

γυναίκες, γέροι και παιδιά, ρίχτηκαν με αποφασιστικότητα στον αγώνα εναντίον της επικίνδυνης φωτιάς και νίκησαν. Γλύτωσαν τον τόπο τους, το χωριό τους, τα σπίτια τους. Τους αξίζει κάθε έπαινος. Μπράβο σε όλους όσους έτρεξαν και αυτοί ήταν οι πολλοί.

Βέβαια υπήρξαν ίσως και μερικοί που αγνάντευαν από μακριά και χάζευαν με το τρομερό θέαμα!! Αλλά αυτοί οάν έζαίρεση επιβεβαιώνουν τον κανόνα που στα 'Αγναντα επαληθεύτηκε με την εφαρμογή του, με τη συγκινητική συμμετοχή μικρών και μεγάλων στον αγώνα εναντίον του τρομερού και ύπουλου εχθρού που λέγεται φωτιά. Και μια συμβουλή:

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΑ ΔΑΣΗ. ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ Η ΖΩΗ ΜΑΣ. Ο ΕΜΠΡΗΣΜΟΣ, ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΑΘΕΛΑ, ΑΠΟ ΑΠΡΟΣΕΞΙΑ, ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑ.

Από τη Δ'νοση Προγραμματισμού και Μελετών του 'Υπουργείου 'Εσωτερικών κυκλοφόρησε μελέτη με θέμα «έντοπιμοις και άπογραφη αξιολόγων οικισμών της Χώρας».

Στη μελέτη αυτή τα 'Αγναντα συγκαταλέγονται μεταξύ των 2.238 αξιολόγων οικισμών της Χώρας.

Εκτός από τα 'Αγναντα συμπεριλαμβάνεται οάν ιδιαίτερος οικισμός αξιολόγος και τα Φράστα. Το γεγονός έχει ιδιαίτερη σημασία, γιατί από όλο το Νομό μας δεν χαρακτηρίστηκαν ως αξιολόγοι οικισμοί περισσότεροι

από 15.

Οι οικισμοί αυτοί έχουν ανάγκη καλής και αποτελεσματικής προστασίας.

Για το σκοπό αυτό επιβάλλεται ή συνεργασία τόσο των Κρατικών και τοπικών φορέων, όσο και των ιδιωτικών ('Οργανώσεις, Σύλλογοι κλπ.).

Πρωταρχικό ρόλο, σύμφωνα με τη μελέτη, μπορεί να διαδραματίσει ή 'Εκπαίδευση, ή οποία θα συμβάλλει αποφασιστικά με μια ολοκληρωμένη ενημέρωση και διαφύση των πολιτών, όχι μόνο στα σχολεία, αλλά σε ευρύτερα πανελλήνια πλαίσια, ώστε ή γνώση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς να γίνει κτήμα κατά το δυνατόν πλατύτερου κοινού.

Για την άμεση όμως αντιμετώπιση όλου του θέματος της προστασίας, επιβάλλεται να αναληφθεί μια γενική εκστρατεία για την ενημέρωση κάθε 'Ελληνα, για τη σημασία και την αξία της διατηρήσεως των παραδόσεών μας.

Η μελέτη αυτή αποτελεί το πρώτο στάδιο μιας γενικότερης μελέτης πάνω στο θέμα της αξιοποιήσεως της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς που αποτελείται και από τα εξής τέσσερα στάδια:

— 'Εκπόνηση προτύπων μελετών και διεξαγωγή έρευνας για την προστασία και αξιοποίηση των φυσικοπολιτιστικών πόρων.

— 'Αναζήτηση και καθορισμός θεσμικών και οικονομικών πλαισίων.

— 'Εφαρμογή μηχανισμού (ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη 4η σελ.)

Η ΜΕΛΕΤΗ Η ΕΣΤΙΑ

ίας ύστερα από πρόταση και του 'Υπουργισμού οδοτήσε για τήσ Μαθητικής ν 3.500.000 δραχμών. ιατριώτης μας 'Υφυ- Τσοδόλας.

τοίκων της περιοχής υ.

ή 'Ιδρύματος Νεότη- εργασίας της συντά- ρχίσουν οι εργασίας το χωριό μας.

ΝΤΑ ΕΝΑ ΝΝΕΝΑ

οαννίνων

ολογημένα λοιπόν τα πα- των περισσότερων χωρια- οι όποιοι έβαναγκάζον- πεζοπορούν αρκετά και ύ- ενεεις καιρικές συνθήκες.

όφω ή έχει δοθεί βατότη- κομμάτι αυτό του δρόμου 'Υπηρεσίες της Νομαρχίας το ΚΤΕΑ 'Ιωαννίνων δεν τώ λεωφορεία του μέχρι οικία της Παναγίας (Γέ- παλαδής) των 'Αγναντων Ζουμε έχει ήθική τουλάχι- χρώση.

τόν Νομάρχη 'Ιωαννίνων ίνη θα περιμέναμε μία ύ- άπάντηση.

ΚΕΙΑΡΧΗ

ιδείας Αρτας

ον, ή Πολιτεία όμως

έπεται το Λύκειο και έσιο να μόν έχουν Λυ- και Γυμναστήρη;

ωτέρω τίθενται υπόψη αρχού Παιδείας και έχου 'Αρτας για την των γενών θέσεων.

ελφότητα

ών έγκαθίδων πολλών

ς έν Κούβιο.

4.1.83

τροπολίτης 'Αρτης ΙΓΝΑΝΤΙΟΣ

οι συμπατριώτες μας ρης Τσοδόλας 'Υφυ- ικονομικών και 'Αθαν. και 'Ελευθέριος Παπα- Βουλευτές με έπιστο- ας εχονται χρόνια πολ- υχισμένο τον καινούργιο

εύχαριστούμε πολύ και άντευχόμαστε για εύτυχμένο τον καινούργιο χρόνο 1983.

έσύ το «σ ρ ι φ τ ο» σου, για ραπέρα. Έξω τα κόμματα από το

στη σκεψη, οεν θα μπορείς να θεμελιωθεί, είτε από την πλευρά

φευγει από τα πλαίσια της νομ- (Συνέχεια στη 2η σελίδα)

στα νεομας επί τη ευγενεί από- σιολή τούτου προς έμέ.

εύχαριστούμε πολύ και άντευχόμαστε για εύτυχμένο τον καινούργιο χρόνο 1983.

Α γ ν α ν τ έ μ α τ α

ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΞΟΥΜΕ

Τελευταία γίνεται πολλή κουβέντα για την τουριστική ανάπτυξη του χωριού μας. Η ανάπτυξη αυτή έγινε συνείδηση όλων όσων ενδιαφέρονται για το χωριό μας, για την διατήρησή του, για την αναζωογόνησή του. Δεν είναι δύσκολο να πετύχουμε το σκοπό αυτό αν εκμεταλλευτούμε εγκαίρως το κατάλληλο κλίμα που υπάρχει σήμερα και που ευνουεί την ανάπτυξη του όρεινου τουρισμού και αν δεν μας διαφύγει μία βασική αλήθεια: Τουρισμός δεν είναι μόνο διαφήμιση του τόπου μας, δεν είναι μόνο η εξασφάλιση ανέτων, κατά το δυνατόν, συνθηκών παραμονής των ξένων στο χωριό μας. Είναι κυρίως η ζεστασιά, η οικειότητα που θα νιώθουν οι ξένοι όταν

έρχονται και βρίσκονται ανάμεσά μας. Είναι η εκτίμηση που θα αναπτυχθεί μεταξύ χωριανών και ξένων.

Η εκτίμηση αυτή συνδέει τον άνθρωπο με ένα τόπο, με τους ανθρώπους, κυρίως, του τόπου. Αυτή αποικιέται με τη συμπεριφορά, με την ευγένεια που δείχνουμε προς τους ξένους, με την ειλικρίνεια και την τιμιότητά μας, με το ενδιαφέρον και την προσπάθειά μας για να τους εξυπηρετήσουμε, όσο μπορούμε καλύτερα.

Όσοι περιοχές δεν πρόσεξαν την αλήθεια αυτή, όπως προσπάθειες κι' αν έκαναν, δεν μπόρεσαν να αναπτυχθούν, δεν μπόρεσαν να τραβήξουν κοντά τους

τους ξένους. Όσοι αντίκριζαν τον επισκέπτη σαν απεικείμενο οικονομικής εκμεταλλεύσεως και μόνο σαν τέτοιο, απέτυχαν. Καγένας από τους ξένους δεν θα άρνηθεί ποτέ στον εμπορεύσιμο το νόμιμο εμπορικό κέρδος, όπως και κανένας δε θα συγχωρήσει και την παραμικρή σέ βάρος του εκμετάλλευση.

Ο άνθρωπος επισκεπτόμενος ένα τόπο και διαποτώνοντας δι- τι έπρεσε θόμα εκμεταλλεύσεως, όσο κι αν μαγεύτηκε από το τοπίο, από το περιβάλλον, είναι βέβαιο, ότι θα επιταχύνει την φυγή του και φεύγοντας θα ρίξει πέτρα πίσω του. Ύστερα από μια τέτοια φυγή είναι εύνοητες οι έντυπώσεις που θα μεταφέρει στους γνωστούς και φίλους του για τον τόπο που επισκέφτηκε και για τους ανθρώπους του. Αν συμβεί κάτι τέτοιο, αλλοίμονο, όλες οι προσπάθειες για διαφήμιση, για προβολή είναι καταδικασμένες σε αποτυχία.

Στο σημείο αυτό πρέπει να είμαστε υπεράνω κάθε ύποψιας. Να είμαστε αλλά και να φανόμαστε δίκαιοι και τίμιοι. Την αλήθεια αυτή πρέπει να προσέξουν περισσότερο από όλους οι κάθε λογής εμπορεύσιμοι. Πρέπει να μείνουν, όπως είναι, δίκαιοι και τίμιοι, μακριά από κάθε αντίθετη υπόνοια και την πραγματικότητα αυτή να την δείχνουν κυρίως στους ξένους, εμπράκτα. Αν τηρήσουν αυτή την αρχή να είναι βέβαιοι ότι αυτοί θα γίνουν οι καλύτεροι κράτες ανθρώπων, οι καλύτεροι κήρυκες που θα διαφημίσουν και θα προβάλλουν το χωριό μας. Το πιστεύουμε.

“ΑΜΑ ΔΕ ΦΤΑΝΕΙΣ ΝΑ ΞΥΣΤΕΙΣ...”

Χωριανός μας, διαβάζοντας το οχόλιό μας για τον στοιχειωμένο στίλο της ΔΕΗ στη μέση της πλατείας των Αγνάντων, την απάντηση της αρμόδιας Υπηρεσίας από την οποία «εγαίνει» δυστυχώς ότι, ο στίλος δε θγαίνει από τη θέση του χωρίς λεφτά, που η Κοινότητά μας δεν έχει, τώριξε στις ΔΕΗ—σεις γραμμένες στο ρυθμό και με το μέτρο του πανηγυριάτικου τραγουδιού μας.

Παρακαλεί Θεούς και... Α- γίους να μεγαλώσει ο στίλος, να φτάσει ψηλά, μήπως εξαλωθεί, μήπως αναληφθεί και αφήσει την πεζή πραγματικότητα της πλατείας και φύγει από τη θέση, που πραξικοπηματικά κατέλαβε και επίμονα κατέχει, μη έννοώντας να την αφήσει, όπως κι αν είναι η όργη και η κατακραυγή των ανθρώπων, «τοις Κανονισμοίς της ΔΕΗ πειθόμενος». Ί- δού οι ΔΕΗ—σεις:

Δ ε ή σ ε ι ς

Τέτοια ώρα ήταν ένσες, τέτοια και παραπροφές όταν βρέθηκα, θαρρώ, στών Αγνάντων το χορό. Είδα κι' άκουσα πολλά από γέρους και παιδιά, από νιές και παλικάρια, φόντας κάναν καγκελάρια. Να τί έλεγε ένας νιός, 5-μορφος, μοναχογιός: Θέ μου, δός μου προθυμία για ν' αδράξω τη Θυμία βόηθα με κι' εόν Μαντόνα να τη σώσω απ' την κολόνα που έχει στήσει η ΔΕΗ και, ω Θεέ, δεν έννοεί να τη βγάλει από τη μέση της πλατείας πριν να πέσει. Τό Θεό παρακαλεί και ο στίλος της ΔΕΗ: Βόηθα με, Θεέ, να ζήσω, να ψηλώσω, να δλαστήσω και αυτούς τους χωριανούς των Αγνάντων μην άκουε, που τους έπιασε η μαγία να με φαν απ' την πλατεία. Σύντομα θ' αλλάξουν γνώμη και θα μου ζητήν συγγνώμη, μα τα Άγια Θεοφάνια, θα μου κάνουν και μετάνοια, όταν φτάσω πιο ψηλά και απλώσω φυλλωσιά και με Ίοκιο και με Φώτα θα περνούν ζωή και κόπα. Μα τον Άγιο Αρσένη, θα μ' εύνοημονούν κι' οι ξένοι, που το στίγμα τους δεν κλείνουν και να ζήσω δε μ' αφήνουν.

ΧΡΕΠΑΣ

Έργα ΔΕΗ στην Πελοπόννησο - “Ηπειρο

Από την Περιφερειακή Διοίκηση ΔΕΗ Ήπειρου — Πελοπ) — σου λάβαμε το παρακάτω ενημερωτικό γράμμα σχετικά με την κατασκευή ηλεκτρικών δικτύων τον Ιούνιο 1977. Δ)νοη εφημερίδας «ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ» κ. Χρ. Α. Ζορμπάρο Άκαδημίας 69 ΑΘΗΝΑ Τ.Τ. 142

Τόν Ιούνιο, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου — Ήπειρου της ΔΕΗ — κατασκευάστηκαν ηλεκτρικά δίκτυα συνολικού μήκους 138,5 χιλιομ., από τα ό- ποια 81 χιλιόμετρα χαμηλής τά- σεως και 57,5 μέσης. Έτσι με τις νέες συνθέσεις που έγιναν στο μεταξύ, ο αριθμός των καταναλωτών ηλεκτρικής ενεργείας έφθασε τους 694.829 από 692.359 που ήταν τον προηγούμενο μήνα, δηλαδή προσέθηκαν 2.470 νέοι καταναλωτές.

Τόν ίδιο μήνα ηλεκτροδοτήθηκαν για πρώτη φορά οι παρακάτω 13 οικισμοί:

Γέρμα, Ν. Λακωνίας, Παλαιο- χάρια, Ν. Αιτωλ)νίας, Βελιμά- χι, Όσοις και Δαρμακί, Ν. Α- χαΐας, Λιβαδάκια, Ν. Μεσσηνίας, Μενεγάτα, Ν. Κεφαλληνίας και Καμημένη Χώρα — Τροιζηνίας.

Επίσης ηλεκτροδοτήθηκαν με συμμετοχή στη δαπάνη οι οικισμοί Βρωσούλα, Ν. Μεσσηνίας, Άγία Κυριακή, Καραβάς, Βε- λούσι, Καλόπυργος και Ί. Μο- νές Άγ. Αναργύρων και Άγ. Τεσσαράκοντα Ν. Λακωνίας.

Τέλος με απόφαση του Ύπου- ργου Βιομηχανίας ηλεκτροδοτή- θηκε και ο ορεινόπληκτος ο- νοικισμός Παλαύραγα Ν. Αι- τωλ)νίας.

ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ από την 1η σελ.)

προστασίας και αξιοποίησεως. Οργανωτικό πλαίσιο.

— Ενημέρωση διοικήσεως —

Φορέων — Κοινού.

Με την ολοκλήρωση της με- λέτης με όλα τα παραπάνω ση- δια θα είναι δυνατόν να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για τη διά- σωση και διατήρηση της παρα- δόσεως μας.

Η Αδελφότητα μας, μέσω της εφημερίδας μας θα συμβάλει στην προσπάθεια αυτή όσο του- λάχιστο αφορά το χωριό μας.

Τι αυτό παρακαλεί όλους τους Αγναντίτες που μπορούν να θέ- σουν στη διάθεση της εφημερί-δας Λαογραφικό υλικό (ήθη, έ- θιμα, παραδόσεις, μύθους) που αναφέρεται στην περιοχή μας, να μας το στείλουν για να το αξιο- ποιήσουμε κατάλληλα. Όποιο ά- πο τα στοιχεία αυτά ζει ακόμη, ως το άναστροφονήσουμε, ως το αναθερμάνουμε πριν ξεχαστεί, πριν πεθάνει. Η Έθνική μας κληρονομιά έχει ανεκτίμητη ά- ξια. Δεν πρέπει να την αφήσου- με να οθώσει. Είναι χρέος τιμής.